

САЦЫЯЛЬНАЯ АДКАЗНАСЦЬ БІЗНЕСУ ЯК ФАКТАР РАЗВІЦЦЯ БЕЛАРУСКАЙ КУЛЬТУРЫ

Дапiра Н.Р.

*Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі
г. Мінск, Рэспубліка Беларусь*

Дапiра Т.П. – выкладчык

Раскрываецца паняцце карпаратыўнай сацыяльнай адказнасці (КСА) бізнесу. Называюцца складнікі, перавагі, тыпы сацыяльнай адказнасці. Разглядаецца магчымасць выкарыстання КСА ў аспекце павышэння нацыянальнай культуры.

Паняцце сацыяльнай адказнасці бізнесу мянялася з цягам часу. Так, у 70-я гг. XX ст. адказным лічыўся бізнес той кампаніі, якая выплачвае падаткі, устанаўлівае прымальны ўзровень зароботнай платы, выконвае ўмовы па бяспецы працы і абароне навакольнага асяроддзя. Пра гэтыя кампаніі казалі, што яны вядуць добрасумленную дзелавую практыку.

У 90-я гг. XX ст. канцэпцыя сацыяльнай адказнасці накіроўваецца ў бок устойлівага развіцця. З'яўляецца канцэпцыя карпаратыўнай устойлівасці, прапанаваная амерыканскім эканамістам і прадпрымальнікам Джонам Элгінганам. Яго мадэль грунтуецца на канцэпцыі "трох "Р"" (People, Planet, Profit), што ў перакладзе з англійскай мовы азначае Людзі, Планета, Прыбытак.

У 2000-я гг. карпаратыўная сацыяльная адказнасць (КСА) становіцца адным з ключавых стратэгічных арыенціраў дзейнасці разнастайных кампаній. Хоць першапачаткова канцэпцыя КСА была падтрыманая толькі

асобнымі энтузіястамі, у нашы дні ўкараненне КСА становіцца жыццёвай неабходнасцю: бізнес свядома прымае адказнасць за жыццё будучых пакаленняў і існаванне планеты Зямля ў прынцыпе [1].

Сёння КСА - ключавы фактар устойлівасці бізнесу ў сучасным свеце.

Складнікі КСА:

- карпаратыўная этыка;
- узаемадзеянне з мясцовай супольнасцю і мясцовай уладай;
- садзейнічанне ў сферы аховы навакольнага асяроддзя;
- спонсарства і карпаратыўная дабрачыннасць.

Перавагі КСА:

- паляпшэнне іміджу кампаніі;
- доступ да сацыяльна адказных інвестыцый;
- павелічэнне прыбытку;
- лаяльнасць спажыўцоў і бізнес-партнёраў;
- вылучэнне на фоне кампаній-канкурэнтаў;
- умацаванне карпаратыўнага і маральнага духу супрацоўнікаў і кіраўніцтва.

Аб сацыяльнай адказнасці бізнесу пісаў таксама амерыканскі эканаміст, маркеталаг Філіп Котлер. Ён выдзяляў шэсць тыпаў карпаратыўных сацыяльных ініцыятыў:

- сацыяльны маркетынг;
- прасоўванне сацыяльна значных праблем;
- дабрачынны маркетынг;
- карпаратыўная філантропія;
- карпаратыўнае валанцёрства;
- сацыяльна адказныя падыходы да вядзення бізнесу [1].

У Рэспубліцы Беларусь многія сучасныя кампаніі пераходзяць на вядзенне бізнесу з улікам патрабаванняў менавіта сацыяльнай адказнасці. Сярод прыкладаў паспяховай рэалізацыі сацыяльных праектаў можна вылучыць Альфа-Банк, кампанію А1 і іншыя.

Альфа-Банк займае актыўную сацыяльную пазіцыю, аказвае падтрымку знакавым праектам у сферы экалогіі, развіццю беларускага спорту і культуры. Альфа пазіцыянуе сябе як інавацыйны digital-банк, аднак гэта не супярэчыць падтрымцы традыцый у сферы мастацтва: банк удзельнічае ў такіх значных культурных праектах, як "Фестываль вулічных тэатраў" і "Тэатральны куфар".

"Тэатральны куфар" — міжнародны фестываль студэнцкіх тэатраў. Праводзіцца ў БДУ з 2004 года. Штогод гэтае культурнае мерапрыемства наведваюць 15-20 тэатраў, 250 удзельнікаў з усіх куткоў свету, 12.000 гледачоў. За шаснаццаць гадоў існавання ў фестывалі прынялі ўдзел прадстаўнікі больш як 70 краін [2].

Фестываль з 2006 года ўваходзіць у Міжнародную асацыяцыю ўніверсітэцкіх тэатраў, з 2008 года - у склад выканаўчага камітэта асацыяцыі. У 2011 годзе пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь уключаны ў афіцыйны рэестр фестывалю, якія праводзяцца на тэрыторыі Беларусі. Дэвіз фестывалю - «Традыцыі. Пошук. Эксперымент».

Па выніках шматгадовай актыўнай дзейнасці аўтарскага калектыву ў развіцці тэатральнага мастацтва Міжнароднай асацыяцыяй ўніверсітэцкіх тэатраў (AITU-IUTA) было даверана правядзенне ў Беларусі ў 2012 г. IX Сусветнага кангрэса ўніверсітэцкіх тэатраў, які ўключаў у сябе навуковую канферэнцыю, адукацыйны форум і фестываль. Упершыню ў гісторыі Беларусі ў ліпені 2012 г. тэатральны з'езд такога маштабу сабраў вядучых прафесіяналаў з 61 вышэйшай навучальнай установы 33 краін свету: Аргенціны, Бельгіі, Балгарыі, Германіі, Грузіі, Іспаніі, Італіі, Канады, Літвы, Мексікі, Партугаліі, Расіі, Румыніі, Сербіі, ЗША, Францыі і іншых [3].

На падтрымцы і папулярызаванні роднай мовы грунтавалася і працягвае пашырацца КСА кампаніі А1 у сферы адукацыі і культуры. Найперш гэта ранейшы праект «Чытаем па-беларуску з Velcom». Развіваючы забаўляльны кантэнт, быў распачаты пераклад замежных фільмаў на родную мову (праект «Беларускія ўік-эндзі»). Уздыму статусу беларускай мовы былі прысвечаны адукацыйны праект для старшакласнікаў «Першыя» і ініцыятыва па развіцці сучаснай беларускай літаратуры MOVABOX.

Традыцыйна больш за палову свайго прыбытку кампанія рэінвестуе ў нацыянальную эканоміку, у тым ліку на сацыяльныя праграмы, а гэта каля мільярда долараў. Дзякуючы такім праектам, у прыватнасці, беларусы адчулі, што такое «Венскі баль», атрымалі асалоду ад «Класікі ля Ратушы» [4].

Бізнес – гэта не толькі грошы, але ж і людзі, асобы. Грошы – гэта інструмент жыццядзейнасці людзей у разнастайных аспектах. Маркетынг любога бізнесу “улюбляе” ў прадукт, заахвочвае да набыцця паслуг і прапаноў.

Хочацца адзначыць, што імкненне да духоўнасці, культуры, развіцця закладзена ў кожным чалавеку. Граматнае выкарыстанне сацыяльнай адказнасці бізнесу можа і павінна станюцца ўплываць як на развіццё канкрэтнай кампаніі, так і ўвогуле на жыццё людзей, на павышэнне ўзроўню нацыянальнай культуры.

Спіс выкарыстаных крыніц:

1. Сацыяльная адказнасць—аснова бізнесу ў XXI стагоддзі [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://rlst.org.by/2021/02/08/sotsialnaya-otvetstvennost-osnova-biznesa-v-xxi-veke/>. – Дата доступу: 22.03.2023.
2. Тэатральны куфар [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <http://tkufar.by/>. – Дата доступу: 22.03.2023.
3. Тэатральны куфар [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D1%8D%D0%B0%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%8B.%D0%BA%D1%83%D1%84%D0%B0%D1%80> – Дата доступу: 22.03.2023.

59-я научная конференция аспирантов, магистрантов и студентов БГУИР, 2023

4. Кампанія А1 сёлета працягне шэраг сацыяльных праектаў [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://zviazda.by/be/news/20200115/1579104837-kampaniya-a1-syoleta-pracyagne-sheraq-sacyjalnyh-praektau> – Дата доступу: 22.03.2023

5. Лемешевский, И.М. Экономическая теория: Основы. Вводный курс: учебное пособие для студентов вузов, обучающихся по эконом. Специальностям / И.М.Лемешевский. – 6-е изд., доп. и перераб. – Минск: Мисанта, 2020. – 624 с.